

Posouzení diplomové práce Heleny Müllerové „Plánování budoucnosti“

Diplomantka si jako svůj úkol zvolila téma plánování budoucnosti na konci základní školy, resp. volbu další vzdělávací instituce. Soustředila se především na žáky, kteří se chystají na umělecké střední školy (umělecké obory) různého typu.

Z metod použila dotazník, aby zjistila, na které školy se děti hlásí, jaké mají zájmy, čím jsou a jaké vzdělání mají jejich rodiče apod. Druhým krokem byl projektivní psaný text o vlastním životě v minulosti a budoucnosti, který měl přiblížit vidění vlastního života dětmi této třídy, včetně volby školy či povolání (*Je mi 21 let a vzpomínám, jak jsem šel v roce 1998 do 1. třídy*). Na základě těchto prvních údajů autorka vybrala pět dětí, se kterými vedla rozhovory.

Všichni žáci patří do jedné třídy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy. Mnohé děti se ovšem do třídy dostaly shodou okolností, přes doporučení vhodné učitelky apod. Nikoliv pouze pro zájem o výtvarné obory, který může být navíc v mladším školním věku přechodný. V práci mohla být zmínka o vlivu školy, její podíl na uvažování a rozhodnutí věnovat se umění jako budoucímu povolání.

Získaná data jsou postupně popisována, nejprve za celou třídu. Autorka charakterizuje skupiny žáků podle jejich rozhodnutí (gymnazisté, žáci mířící na odborné školy a naposledy umělecké školy). Vidíme, že zájem o umělecké obory je vysoký oproti běžným základním školám.

Postupně se diplomová práce věnuje pouze pětici dětí, která vybírá umělecké školy. Analýza je zaměřena na rodinné zázemí dětí, zejména vztah rodiny k umění, jak v profesi, tak v zájmech (*děda rád maloval*). Dále vývoj školní docházky, vztah k učení, škole, domácí práci pro školu, dohled rodiny. Z uměleckých aspektů pak objevení zájmu o výtvarné činnosti, výběr školy, přípravu na zkoušky a očekávání s nimi spojené.

Vtáh k volbě uměleckého oboru má u dětí velmi různorodou povahu, ale i rozdílné souvislosti a obsah, včetně vlivů rodinného zázemí. Právě oblast identifikace se zvoleným oborem a vztah k rodičům je asi značným problémem všech sledovaných studentů. Závěr shrnuje dosavadní výsledky.

Větší pozornost měla být v textu možná věnována právě těmto pěti dětem. Příliš prostoru zaujímá zbytek třídy, který poskytuje pouze kontext pro popis vybraných žáků. Je tak pravda, že se úplně nepovedlo zachytit hlouběji odlišnost této skupiny studentů, od těch, kteří umělecké ambice nemají, nebo je situují do oblasti volného času. Mám na mysli odlišnost, kterou by právě tento zájem umělecké obory a profese nesl (např. i určitá extravagance a prestiž). Případně odlišnost mezi dětmi, kteří z uměleckého prostředí pocházejí a kteří ne, a tedy, jaké místo umění v životě jejich rodiny i jich samotných hraje. Některé poznámky k tomuto tématu nejdeme u srovnání žáků, kteří chtějí jít na umělecké obory a těch, kteří nechtějí na úrovni základních dat (s. 82-84). Dále se jim autorka věnuje v závěru práce. Ten by bylo vhodné rozšířit a prohloubit.

Diplomovou práci Heleny Müllerové doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

Praha 10.5.2007

Ida Viktorová